

Įprotis automobilių vairuoti neprisiseigus saugos diržo Lietuvoje pamažu nyksta - tai rodo ir vairuotojų apklausa, ir policijos duomenys. Specialistai sako, kad saugos diržų segėjimas yra viena pagrindinių saugumo priemonių automobilyje - ne tik vairuojant, bet ir užimant keleiviams skirtas vietas.

„Mylios be promilių su „Švyturys nealkoholinis“ projektui atlikta gyventojų apklausa parodė, kad saugos diržą visada prisisegę vairuoja 84 proc. šalies gyventojų.

Deja, vairuojančių ar keliaujančių be saugos diržų ir taip smarkiai rizikuojančių savo sveikata vis dar yra nemažai. 13 proc. apklaustųjų teigė retkarčiais be saugos diržo vis dėlto vairuojantys, o 2 proc. prisipažino tai darantys dažnai. Vienas nuošimtis apklaustųjų prisipažino saugos diržo vairuodami niekada nesisegantys.

Vairuotojų supratimas auga

Vienas žymiausių Lietuvoje vairavimo instruktorių, buvęs lenktynininkas Artūras Pakėnas sako, kad laikai, kai saugos diržų neseigėjimas neva pabrėždavo vyriškumą ar „kietumą“, jau seniai praėję, žmonės išmoko labiau vertinti savo gyvybę, tapo kultūringesni, turi daugiau žinių.

Lietuvos policijos pareigūnai šalies keliuose kasmet vykdo prevencinę priemonę „Saugos diržai“. Šį pavasarį jos metu per savaitę išaiškinti 402 atvejai, kai vairuotojai ir keleiviai, važiuodami transporto priemone, nebuvo užsisegę saugos diržų.

Palyginimui, 2007 m. šios prevencinės akcijos metu tokių pažeidimų buvo nustatyta 3,6 tūkst., 2010 m. - beveik 1,7tūkst., 2015 m. - 651. Tad nesisegiančių saugos diržų palaipsniui mažėja.

„Vis dėlto dar girdžiu mitą, kad saugos diržų neprisisegę žmonės įvykus avarijoms išlekia iš automobilių ir lieka sveiki, o prisisegę žūva. Noriu pabrėžti, kad tai tikrai mitas, remiasi tik kažkokiomis nuogirdomis, atskirais atvejais. Visas pasaulis žino, kad žymiai saugiau yra diržą segtis, daugelyje pasaulio šalių toks klausimas niekam net nekyla. Žinau ne vieną atvejį, kai diržai išgelbėjo gyvybes“, - sako A. Pakėnas.

Anot jo, lenktynininkams abejonių, ar saugos diržai yra reikalingi, niekuomet nekiltų. Daugelis šiuolaikinių automobilių yra gana saugūs, sukurti taip, kad jų viduje likęs žmogus net ir įvykus didelei avarijai, automobiliui verčiantis išliktų gyvas.

Jis pastebi, kad daugelis žmonių automobiliuose šiandien saugiai veža ir savo augintinius – išigyja specialius jiems skirtus prisegamus krepšius.

Beje, panašus tyrimas buvo atliktas ir Latvijoje – „Carlsberg“ 0.0 atsakingo vairavimo indekso“ duomenys parodė, kad apie trečdalis (33 proc.) automobilių vairuotojų kaimyninėje šalyje prisipažįsta važinėjantys neprisisegę saugos diržų – 27 proc. apklaustųjų šioje šalyje teigė tai darantys retai, 4 proc. – dažnai, o 2 proc. reguliariai.

Be to, 3 proc. automobilių vairuotojų nurodė, kad nors patys diržus visada prisisega, jų vežami keleiviai kartais važinėja neprisisegę.

Atsakomybė tenka visiems

Ankstesniais metais atliekant šią apklausą Lietuvoje gyventojų taip pat buvo klausama, ar šie segasi saugos diržus sėdėdami keleivio sėdynėje priekyje bei gale. Duomenys parodė, kad tokiu atveju saugos diržo nesisėga net ketvirtadalis gyventojų.

„Visų pirma reikia suprasti, kad avarijos atveju bet kurioje automobilio vietoje sėdėti yra taip pat pavojinga. Nereikia net ir eismo įvykio – greičiau važiuojant ir greitai stabdant galite susižeisti, jei nesėgėsite saugos diržų. Kitas dalykas – nebėra taip, kad už diržo nesėgėjimą automobilyje baudą mokėti turi tie, kurie neprisisega, tai – ir vairuotojo atsakomybė. Jei vešite neprisisegusius keleivius, baudą gausite ir jūs patys“, – pastebi pašnekovas.

Lietuvoje už naudojimosi saugos diržais, vaikų ūgiui ir svoriui pritaikytomis sėdynėmis tvarkos pažeidimus vairuotojams ir keleiviams gresia bauda nuo 30 iki 90 eurų. Be to, už pakartotinį pažeidimą gali būti skiriamas net teisės vairuoti transporto priemonės atėmimas nuo 1 iki 2 mėnesių.

„Švyturys-Utenos alus“ vadovas Rolandas Viršilas, vertindamas apklausos rezultatus, pabrėžia, kad kelyje įvykių eismo įvykiui jo pasekmes padidinti gali labai daug dalykų – nepasirinktas saugus greitis, techniškai netvarkingas automobilis, taip pat ir saugos diržų nesėgėjimas, labai dažnai kainuojantis gyvybes.

„Saugos diržų nesėgėjimas iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti nereikšmingas dalykas, juk prieš du dešimtmečius taip vis dar galvojo daugelis mūsų. Vis dėlto situacija keliuose parodė, kiek daug sužalojimų dėl diržų nesisėgimo patiria vairuotojai ir keleiviai, kiek prarandama gyvybių. Norėtusi, kad nė vienam sėdančiam į automobilį šiandien nebekiltų jokių minčių apie tai, kad saugos diržo prisisegti nereikia“, – sako įmonės vadovas.

Jo teigimu, kultūringo, saugaus ir atsakingo vairavimo tradicijos nuolat diegiamos ir „Švyturys-Utenos alus“ darbuotojams.

„Teigiami vairavimo kultūros įpročiai yra užkrečiami. Jei visi aplink važiuoja tik leistinu greičiu – juk nelėksi nesilaikydamas taisyklių. Jei visi automobilių stato tik ten, kur galima, juk nenumesi jo bet kur. Džiugu, kad daugybė blogų dalykų, kurie anksčiau kelyje mums atrodė normalūs, šiandien jau yra netoleruojami. Tikiuosi, kad jau netrukus ir saugos diržus visi segėsime tvarkingai ir dėl to skaudžių nelaimių skaičius smarkiai sumažės“, – kalba R. Viršilas.

„Spinter Research“ šalies gyventojų tyrimas dėl vairavimo įpročių atliktas šių metų vasario mėn. Tyrimo metu buvo apklausta 1017 respondentų nuo 18 iki 75 metų amžiaus.

